

Δελτίο Οικονομικής Ανασκόπησης

Ανάλυση της Τρέχουσας Κατάστασης και των Βραχυπρόθεσμων Προοπτικών

Νοέμβριος 2007

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Παρακαλώ όπως αποστείλετε μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση npospori@mof.gov.cy για ηλεκτρονική αποστολή του τριμηνιαίου δελτίου οικονομικής ανασκόπησης.

Ρυθμός Ανάπτυξης

Η οικονομία της Κύπρου συνεχίζει να επιδεικνύει δυναμισμό σε βασικούς τομείς της οικονομίας, και με βάση τις μέχρι τώρα ενδείξεις ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ έχει επιταχυνθεί σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Με βάση τους προκαταρκτικούς τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς, το ΑΕΠ παρουσίασε αύξηση της τάξης του 4,1% κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2007 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου (Διάγραμμα 1). Σύμφωνα με την πρόσφατη εκτίμηση της Στατιστικής Υπηρεσίας, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,3% κατά το τρίτο τρίμηνο του 2007 σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2006, δηλαδή παρουσίασε μια σημαντική επιτάχυνση σε σχέση με το πρώτο μισό του έτους (βλέπε επίσης Πλαίσιο 1). Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στη σημαντική συνεισφορά της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων. Τα μηνιαία στοιχεία παρουσιάζουν σημαντική αύξηση στις λιανικές πωλήσεις, και συνεπακόλουθα υψηλή ιδιωτική κατανάλωση, αυξημένη εξαγωγική δραστηριότητα σε σημαντικούς τομείς όπως η γεωργία, όπως και συνέχιση της έντονης δραστηριότητας στην οικοδομική βιομηχανία (Διάγραμμα 2, 3). Στο τομέα των υπηρεσιών, οι τραπεζικοί οργανισμοί παρουσιάζουν διόγκωση των κερδών κυρίως εν μέσω επέκτασης των δραστηριοτήτων τους αλλά και αύξηση των μεριδίων αγοράς τους σε ξένες αγορές (βλέπε Πλαίσιο 2). Επιπλέον, η τουριστική βιομηχανία παρουσιάζει ανάκαμψη κατά την διάρκεια του Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2007 (Διάγραμμα 3). Η σημαντική αύξηση της απασχόλησης σε διάφορους τομείς, – και η ταυτόχρονη μείωση της ανεργίας – αλλά και ο ρυθμός αύξησης

των εσόδων στα κρατικά ταμεία επιβεβαιώνουν τη θετική αυτή εκτίμηση.

Η θετική εξέλιξη της οικονομίας αντικατοπτρίζεται και στην επίδοση που παρουσιάζουν οι τίτλοι μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Κατά την διάρκεια του 2007 ο γενικός δείκτης μετοχών αυξήθηκε κατά 41,5%, σε σύγκριση με 9,24% στην Νέα Υόρκη (S&P 500), 8% στο Λονδίνο (FTSE 100), 21,5% στη Φρανκφούρτη (DAX) και 5,5% στο Παρίσι (CAC 40). Στην Κύπρο σημαντική αύξηση παρουσίασαν οι τραπεζικοί τίτλοι (Κύπρου 30%, Λαϊκή 54%, και Ελληνική 70%) και τίτλοι επιχειρήσεων που ασχολούνται με το λιανικό εμπόριο.

Η διεθνής οικονομία αναμένεται να συνεχίσει να αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς, τουλάχιστο το 2007 (Διάγραμμα 4), επιδρώντας θετικά και στην κυπριακή οικονομία.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και στην Ευρωζώνη η οικονομική δραστηριότητα συνέχισε να αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς, με θετικές επιδόσεις στη Γερμανία, Γαλλία και Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και σε άλλες μικρότερες οικονομίες. Σύμφωνα με την πρόσφατη εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,6% στην Ευρωζώνη, 2,1% στη Γαλλία, 2½% στη Γερμανία και 3,3% στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά το τρίτο τρίμηνο του 2007. Στις Ηνωμένες Πολιτείες η οικονομία συνεχίζει να παρουσιάζει τάσεις επιβράδυνσης, οι οποίες οφείλονται κατά κύριο λόγο στην ύφεση που παρατηρείται στην αγορά ακινήτων για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά. Ταυτόχρονα, η οικονομία της Ιαπωνίας παρουσιάζει τάσεις ανάκαμψης, όμως συνεχίζει να είναι ευάλωτη παραμένοντας οριακά εκτός του κινδύνου αντιπληθωρισμού. Ο κύκλος αύξησης των επιτοκίων στην Ευρωζώνη

φαίνεται να έχει προσωρινά ανασταλεί, πιθανότατα μέχρι το τέλος του χρόνου. Αντίθετα στις Ηνωμένες Πολιτείες η Ομοσπονδιακή Κεντρική Τράπεζα προέβηκε σε μείωση του βασικού επιτοκίου κατά 50 μονάδες βάσης το Σεπτέμβριο και κατά 25 μονάδες βάσης τον Οκτώβριο του 2007.

Οι τελευταίες εξελίξεις στις χρηματοοικονομικές αγορές, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη αύξηση της τιμής του πετρελαίου, έχουν όμως επηρεάσει σημαντικά τις προσδοκίες για το 2008. Οι πιο πρόσφατες αναλύσεις εκτιμούν πώς οι κίνδυνοι για τη διεθνή οικονομία έχουν αυξηθεί αισθητά, ενώ διεθνείς οργανισμοί έχουν ήδη αναθεωρήσει προς τα κάτω τις προβλέψεις τους για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ κατά το 2008. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) έχει πρόσφατα αναθεωρήσει τις προβλέψεις για το ρυθμό ανάπτυξης της διεθνούς οικονομίας κατά -0.4 ποσοστιαίες μονάδες για το 2008 (Πίνακας 2). Η οικονομία των ΗΠΑ αναμένεται να επηρεαστεί αισθητά, με το ρυθμό ανάπτυξης να μειώνεται κατά -0.9 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ η οικονομία της Ευρωζώνης και του Ηνωμένου Βασιλείου θα αναμένεται να παρουσιάσουν χαμηλότερη επίδοση -0.4 ποσοστιαίων μονάδων για την ίδια περίοδο. Οι αναθεωρήσεις αυτές θα μειώσουν τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ της διεθνούς οικονομίας στο 4.8%, και του διεθνούς εμπορίου στο 6.7%. Οι ίδιες εκτιμήσεις παρουσιάζουν αναλλοίωτη την εικόνα για τον πληθωρισμό στις αναπτυσσόμενες χώρες, σε αντίθεση με τις αναπτυσσόμενες χώρες όπου προβλέπεται επιτάχυνση του πληθωρισμού κατά 0.6 ποσοστιαίες μονάδες, δηλαδή στο 5.3% για το 2008. **Η αύξηση της τιμής του πετρελαίου έχει πλέον ξεπεράσει κάθε προσδοκία και οι αναλυτές θεωρούν σχεδόν**

βέβαιη τη συνέχιση της ανοδικής τάσης λόγω συνεχιζόμενης αυξημένης ζήτησης. Οι εκτιμήσεις για τη βραχυπρόθεσμη και μεσοπρόθεσμη πορεία της οικονομίας βασίζονται πάνω στη υπόθεση για αύξηση της τιμής του πετρελαίου από \$65 το 2006, σε \$71 το 2007 και ακόμα σε \$78 το 2008. Η γενική εκτίμηση διεθνών οργανισμών είναι πάντως πως η σημερινή τιμή αντικατοπτρίζει τις τάσεις της προσφοράς και ζήτησης που παρατηρούνται διεθνώς.

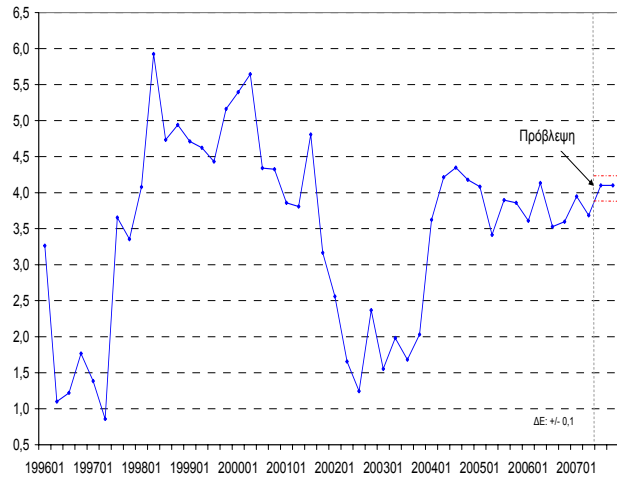
Σημαντικό είναι όμως το γεγονός πως, λόγω της σημαντικής ανατίμησης του ευρώ σε σχέση με το αμερικανικό νόμισμα, η τιμή του πετρελαίου σε κυπριακές λίρες παρουσίασε αξιοσημείωτη μείωση κατά το 2007. Συγκεκριμένα, η τιμή του πετρελαίου μειώθηκε κατά 3,3% την περίοδο Ιανουάριος - Οκτώβριος 2007 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2006.

Πληθωρισμός

Ο πληθωρισμός παρουσιάζει μια αυξητική πορεία τους τελευταίους μήνες λόγω της υψηλής σχετικά τιμής του πετρελαίου, σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2006, αλλά και της ανοδικής τάσης που παρουσιάζουν οι τιμές των τροφίμων. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί και κατά τους υπόλοιπους μήνες, και ο πληθωρισμός με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕΔΤΚ) θα κυμανθεί στο 2.2% κατά το 2007. Ο μηνιαίος δείκτης προβλέπεται να αυξηθεί σημαντικά τους υπόλοιπους μήνες του 2007 φθάνοντας το $[3\frac{1}{4} - 3\frac{1}{2}]%$ το Δεκέμβριο 2007-Ιανουάριο 2008, προτού σημειώσει σημαντική επιβράδυνση το πρώτο εξάμηνο του 2008 (Διάγραμμα 3, Πίνακας 4).

Πλαίσιο 1: Βραχυπρόθεσμη πρόβλεψη του ΑΕΠ για δύο τρίμηνα μπροστά

Παρατηρώντας το ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ διαχρονικά (εικόνα στα δεξιά) διαπιστώνουμε ότι αυτός ακολουθεί ένα κυκλικό πρότυπο κατά τα τελευταία έντεκα περίπου χρόνια. Με βάση την αρχή της αυτοσυσχέτισης, παρατηρούμε επίσης ότι το ΑΕΠ σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή επηρεάζεται από παλαιότερες τιμές του μέχρι και 4 τρίμηνα πριν. Άρα, η βραχυχρόνια πρόβλεψη του ΑΕΠ με βάση μόνο την προϊστορία του είναι μια λογική αρχή.

Εκτιμώντας ένα απλό δυναμικό μοντέλο παίρνουμε (εκτός-δειγματος) προβλεπόμενους ρυθμούς ανάπτυξης $3\frac{1}{2}$ - $3\frac{3}{4}\%$ για το τρίτο και τέταρτο τρίμηνο του 2007. Όμως εξετάζοντας την εντός-δειγματος προβλεπτική ικανότητα του μοντέλου, παρατηρούμε μια συστηματική υποεκτίμηση του πραγματικού ρυθμού ανάπτυξης. Η υποεκτίμηση αυτή κυμαίνεται κατά μέσο όρο σε $\frac{1}{4}$ ποσοστιαίες μονάδες, ενώ φτάνει μέχρι και $\frac{3}{4}$ ποσοστιαίες μονάδες σε συγκεκριμένες περιόδους κατά τα τρία τελευταία χρόνια.

Σαν επόμενο βήμα εξετάζουμε πιθανούς δείκτες που περιέχουν άλλες πληροφορίες και οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στην πρόβλεψη του ΑΕΠ. Χρησιμοποιώντας χρονοσειρές από τη μεριά της προσφοράς, οι Parigi and Schlitzer (1995) έδειξαν ότι ένα μοντέλο της "προσφοράς" μπορεί να έχει καλή απόδοση για πρόβλεψη του ΑΕΠ για ένα και δύο τρίμηνα μπροστά.

Ένα τέτοιο μοντέλο εκτιμήθηκε χρησιμοποιώντας αριθμό δεικτών παραγωγής από βασικούς τομείς της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων και δεικτών που καλύπτουν τον τομέα των υπηρεσιών. Με βάση αυτό το μοντέλο, ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ 4 - $4\frac{1}{2}\%$ τα επόμενα τρίμηνα με τον ψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης να βασίζεται σε μοντέλο το οποίο περιλαμβάνει και τις μεταβλητές από τον τομέα των υπηρεσιών. Οι πρώτες αυτές εκτιμήσεις είναι ενθαρρυντικές, και η έρευνα θα συνεχιστεί τόσο προς την κατεύθυνση της βελτίωσης του οικονομετρικού μοντέλου, όσο και της συμπλήρωσης της βάσης δεδομένων.

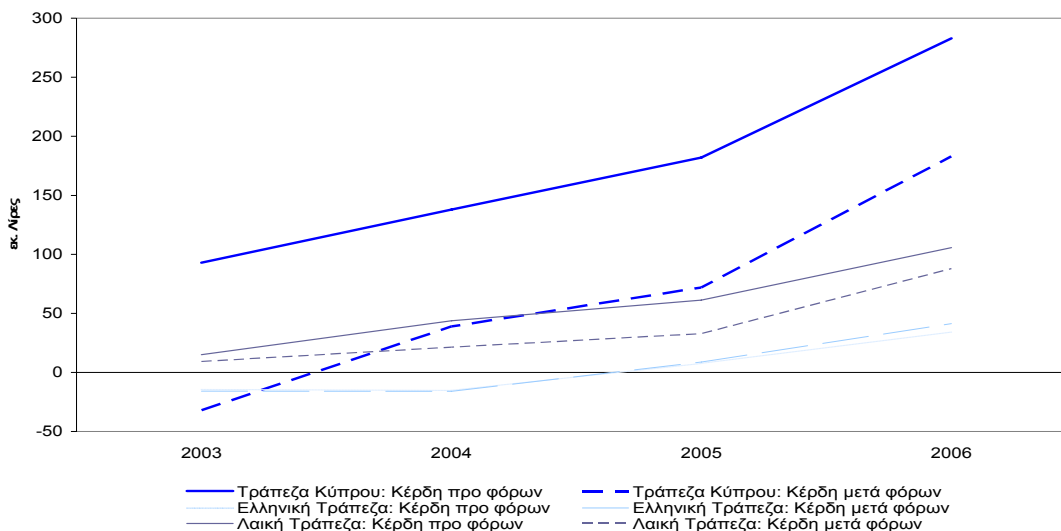
Ένα σημαντικό συμπέρασμα όμως είναι πώς λόγω της σημαντικής ανάπτυξης του τομέα των υπηρεσιών τα τελευταία χρόνια, οι προβλέψεις τείνουν συστηματικά να υποεκτιμούν τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ, γεγονός που πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη.

Πλαίσιο 2: Τραπεζική Κερδοφορία

Μετά από μια περίοδο ύφεσης κατά τα έτη 2000-2005, οι κυπριακές τράπεζες παρουσίασαν μεγάλη ανάκαμψη τόσο το 2006 αλλά ιδιαίτερα το 2007, όπως αυτή φαίνεται και από τα οικονομικά αποτελέσματα κατά το πρώτο εξάμηνο του 2007 (Διάγραμμα 1). Συγκεκριμένα,

- Παρατηρείται μια μεγάλη ανάπτυξη τόσο στις καταθέσεις όσο και στα δάνεια τόσο στην Κύπρο αλλά και στο εξωτερικό. Οι τράπεζες φαίνεται επίσης να έχουν αυξήσει τα μερίδια τους στην ολική αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται.

Διάγραμμα 1

Ο χρηματοοικονομικός τομέας σήμερα στην Κύπρο αποδίδει πολύ καλά σε όρους κερδοφορίας και για το λόγο αυτό εκτιμούμε πως το ΑΕΠ θα συνεχίσει να μεταβάλλεται με ψηλούς ρυθμούς φέτος, και εφόσον συνεχίσουν τα καλά αποτελέσματα, και την επόμενη χρονιά.

Πλαίσιο 3¹: Ποιός ζημιώνει οι μεγάλες αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων;

Το πλαίσιο αυτό εξετάζει την επίδραση της αύξησης των τιμών των τροφίμων λόγω της αυξημένης χρήσης κάποιων ειδών ως πηγές καυσίμων. Κατά τα τελευταία χρόνια, οι τιμές ορισμένων τροφίμων – όπως το καλαμπόκι, η σόγια και το σιτάρι – έχουν αυξηθεί σημαντικά, συμβάλλοντας θετικά και σε μεγάλες αυξήσεις του ψωμιού και άλλων παραγώγων. Στην Κύπρο οι τιμές του ψωμιού κατά την περίοδο Ιανουάριος 2007 – Οκτώβριος 2007 έχουν αυξηθεί κατά 9.5% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2006. Αυτή είναι μια εξέλιξη η οποία θα μπορούσε να αλλάξει τη δομή της ζήτησης για τρόφιμα και χρήζει ιδιαίτερης σημασίας ειδικά για χώρες χαμηλού εισοδήματος, δεδομένης της μεγάλης έκθεσης του πληθυσμού τους σε διακυμάνσεις στις τιμές των τροφίμων.

Επίδραση στο Εμπορικό Ισοζύγιο:

Τα τρόφιμα αντιπροσωπεύουν σε πολλές χώρες σημαντικό μερίδιο των εξαγωγών ή των εισαγωγών τους. Άρα, ψηλότερες τιμές στα τρόφιμα έχουν σημαντική επίδραση στο εμπορικό ισοζύγιο των χωρών αυτών. Ένας αριθμός χωρών με ψηλές εξαγωγές τροφίμων στο δυτικό ημισφαίριο έχει επωφεληθεί από τις υψηλότερες τιμές των τροφίμων. Από την άλλη, πολλές από τις φτωχές περιοχές στην Αφρική και ένας αριθμός χωρών στην Ασία όπως και στη Μέση Ανατολή οι οποίες έχουν ψηλές εισαγωγές τροφίμων, ήταν ζημιωμένες. Στην Κύπρο κατά το 2006, τα τρόφιμα αντιπροσώπευαν το 31.3% των εξαγωγών της και το 7.5% των εισαγωγών της.

Επίδραση στον Πληθωρισμό:

Οι ψηλότερες διεθνείς τιμές των τροφίμων προκαλούν ανοδικές πιέσεις στο κόστος ζωής και άμεσα αλλά και έμμεσα μέσω της πιθανής επίδρασης πάνω στις τιμές των άλλων προϊόντων. Παγκοσμίως, ο μέσος εγχώριος πληθωρισμός τροφίμων αυξήθηκε κατά 1.4 ποσοστιαίες μονάδες κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2007. Στην Κύπρο την ίδια περίοδο ο μέσος εγχώριος πληθωρισμός τροφίμων αυξήθηκε κατά 1.4 ποσοστιαίες μονάδες και στην Ευρωζώνη κατά 0.7 ποσοστιαίες μονάδες.

(α) Άμεση επίδραση: Για πολλές αναπτυσσόμενες οικονομίες, τα τρόφιμα αποτελούν σημαντικό μερίδιο στην ολική καταναλωτική δαπάνη όπως και στο Δείκτη Τιμών

¹ Πηγή: Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, World Economic Outlook, Οκτώβριος 2007

Καταναλωτή. Στην Κύπρο, το μερίδιο των τροφίμων στη συνολική καταναλωτική δαπάνη είναι 18.5% και στον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή είναι 16.2%. Τα μερίδια δαπανών σε κάθε χώρα τείνουν να σχετίζονται αρνητικά με τα επίπεδα εισοδήματος. Η άμεση συνεισφορά των τροφίμων στον πληθωρισμό για ολόκληρο τον κόσμο στο σύνολο του έχει αυξηθεί από ¼ τη περίοδο 2000-2006 σε άνω του ½ στους πρώτους μήνες του 2007. Έχει αυξηθεί επίσης αρκετά δραστικά στην αναπτυσσόμενη Ασία και στις πλείστες άλλες αναπτυσσόμενες περιοχές. Στην Αφρική έχει μειωθεί όμως παραμένει ακόμα σε ψηλά επίπεδα. Στην Κύπρο, η συνεισφορά των τροφίμων στον πληθωρισμό κατά μέσο όρο ήταν γύρω στο 40% για την περίοδο 2000-2006, ενώ για τους μήνες Ιανουάριο-Οκτώβριο του 2007, η συνεισφορά αυτή έχει αυξηθεί στο ½.

(β) Έμμεση επίδραση: Οι τιμές των τροφίμων μπορούν επίσης να αυξήσουν το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή έμμεσα μέσω της αύξησης των τιμών των μη τροφίμων, για παράδειγμα μέσα από αυξήσεις στους μισθούς λόγω της αύξησης των τιμών των τροφίμων, ιδιαίτερα σε φτωχότερες χώρες όπου τα τρόφιμα αποτελούν σημαντικό μερίδιο των δαπανών των νοικοκυριών. Για τη μελέτη της πιθανότητας αυτής, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο εκτίμησε ένα οικονομετρικό μοντέλο για δέκα επιλεγμένες χώρες από διαφορετικές εισοδηματικές ομάδες. Για τρεις ανεπτυγμένες οικονομίες ο πληθωρισμός από τα τρόφιμα δεν φάνηκε να έχει επίδραση στον πληθωρισμό των μη τροφίμων. Για τις τέσσερις αναπτυσσόμενες οικονομίες τα αποτελέσματα καταδεικνύουν σημαντική επίδραση. Για τις τρεις χαμηλού εισοδήματος οικονομίες, οι τιμές των τροφίμων φαίνονται να είναι σημαντικός παράγοντας διαμόρφωσης του πληθωρισμού των μη τροφίμων.

Άλλες Επιδράσεις:

Οι πιο ψηλές τιμές των τροφίμων μπορούν να έχουν και άλλες μακροοικονομικές και διανεμητικές επιδράσεις. Είναι πιθανό να επιδράσουν αρνητικά στη διανομή του εισοδήματος σε οικονομίες που είναι καθαροί εισαγωγείς τροφίμων, διότι τα τρόφιμα τείνουν να απορροφούν μεγαλύτερο μερίδιο των δαπανών από τα πιο φτωχά άτομα.

Θέματα Πολιτικής:

Η χρήση των τροφίμων ως πηγή καυσίμων ίσως έχει σοβαρές επιπτώσεις στη ζήτηση τους αν η επέκταση στα βιοκαύσιμα συνεχιστεί. Η ελαστικότητα εισοδήματος της ζήτησης πιθανόν να αυξηθεί, και παρόλο που η προσφορά θα ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ζήτηση, η χρονική περίοδος μέχρι να καλύψει τη ζήτηση ίσως να είναι μεγάλη. Οι τεχνολογικές βελτιώσεις στην παραγωγή και των τροφίμων και των βιοκαυσίμων θα μετριάσει τις μακροπρόθεσμες επιδράσεις στο ισοζύγιο προσφοράς-ζήτησης τροφίμων, οι εξελίξεις όμως ήδη προειδοποιούν για επανεξέταση των πλαισίων πολιτικής και ίσως χρειαστεί και συνεργασία σε διεθνές επίπεδο.

Πλαίσιο 4²: Βιοκαύσιμα - Αξιοποιώντας τα στο έπακρο

Οι υψηλές τιμές του πετρελαίου κατά τα τελευταία χρόνια σε συνδυασμό με τις γενναιόδωρες επιχορηγήσεις από τη δημοσιονομική πολιτική, έχουν οδηγήσει στη μεγάλη χρήση των βιοκαυσίμων ως συμπληρωματικό των καυσίμων κίνησης στις ανεπτυγμένες οικονομίες. Πιο συγκεκριμένα, οι ΗΠΑ είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός αιθανόλης και η Ευρωπαϊκή Ένωση ο μεγαλύτερος παραγωγός βιοντίζελ. Το πλαίσιο αυτό εξετάζει την εξέλιξη των βιοκαυσίμων και αξιολογεί το κατά πόσο η ώθηση προς την κατεύθυνση αυτή έχει κάποια λογική σε παγκόσμιο επίπεδο, τόσο από οικονομικής όσο και από περιβαλλοντικής σκοπιάς.

Υπάρχουν σοβαρές διαφωνίες σχετικά με τη βιωσιμότητα των βιοκαυσίμων ως συμπληρωματικό των καυσίμων κίνησης. Μέρος της διαφωνίας προκύπτει από τη δυσκολία στη μέτρηση των καθαρών οφελών. Το μέσο κόστος παραγωγής και οι καθαρές εκπομπές αερίων ποικίλουν σημαντικά ανάλογα με τη τοποθεσία, την ένταση εργασίας, τις τιμές των πρώτων υλών, την κλίμακα παραγωγής και τη διαθέσιμη υποδομή. Οι γρήγορες πρόοδοι στην τεχνολογία παραγωγής βιοκαυσίμων καθιστούν τις αρχικές εκτιμήσεις ξεπερασμένες.

Από την άλλη, υπάρχουν πιθανά και σημαντικά έμμεσα οφέλη σε αναπτυσσόμενες οικονομίες οι οποίες είναι παραγωγοί αγαθών. Το κατά πόσο τα καθαρά οφέλη θα επιτευχθούν και πώς αυτά θα διανεμηθούν, αυτό εξαρτάται κυρίως από την πολιτική που ακολουθούν οι χώρες.

Κόστη

- Η αυξανόμενη χρήση των σιτηρών και ελαίων σαν πρώτες ύλες στην παραγωγή βιοκαυσίμων θα προκαλέσει αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων πέρα από τα σημερινά επίπεδα.
- Μελέτη από το LMC International (2006) καταδεικνύει ότι μια αύξηση στη παραγωγή βιοκαυσίμων για παροχή του 5% των παγκοσμίων αναγκών ενέργειας μέχρι και το 2015 θα πρέπει να επιτευχθεί μέσω αύξησης στη καλλιεργήσιμη γη κατά 15%.
- Απαιτείται σημαντικό σταθερό κόστος για τη δημιουργία έργων υποδομής και αγορά οχημάτων, που είναι απαραίτητα για τη διανομή της αιθανόλης σε μεγαλύτερη κλίμακα.

Οφέλη

- Τα βιοκαύσιμα επιτρέπουν την επιλογή ανάμεσα σε πηγές ενέργειας και έτσι μειώνουν την έκθεση της χώρας στις διακυμάνσεις των τιμών του πετρελαίου.
- Συνεισφορά στην αγροτική ανάπτυξη μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στην παραγωγή πρώτων υλών και στη σχετικά απλή παραγωγή των βιοκαυσίμων.
- Μείωση της τοπικής μόλυνσης λόγω της μειωμένης εκπομπής ρύπων.

²Πηγή: Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, World Economic Outlook, Οκτώβριος 2007

- Κάποια βιοκαύσιμα είναι οικονομικώς και περιβαλλοντικά πιο επωφελή όταν παράγονται σε μέτρια ποσότητα.

Πιθανές επιδράσεις της πολιτικής βιοκαυσίμων των ΗΠΑ και της Ε.Ε.

Αριθμός χωρών έχει υιοθετήσει πολιτικές για προώθηση της εγχώριας παραγωγής βιοκαυσίμων σε μια προσπάθεια μείωσης της εξάρτησης από τις εισαγωγές πετρελαίου. Τα πιο γενναιόδωρα κίνητρα δίνονται από τις ΗΠΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό τη μορφή φορολογικών πιστώσεων στην πρώτη και φορολογικής απαλλαγής καυσίμων στα βιοκαύσιμα στη δεύτερη.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο προσομοίωσε ένα εναλλακτικό σενάριο το οποίο παρουσιάζει την επίδραση της αφαίρεσης των φορολογικών πιστώσεων και δασμών των ΗΠΑ και της ΕΕ πάνω στη παγκόσμια παραγωγή βιοκαυσίμων και στις καθαρές εξαγωγές αγαθών. Η ζήτηση για βιοκαύσιμα παραμένει η ίδια και στα δύο σενάρια. Κάτω από αυτό το εναλλακτικό σενάριο, η παραγωγή με τη χρήση άλλων πιο ακριβών πρώτων υλών θα γίνει μη επικερδής. Έτσι, η προσφορά θα σταματήσει να αυξάνεται λόγω των εισαγωγών χαμηλότερου κόστους. Μέχρι το 2012, η αιθανόλη θα παράγεται στην Βραζιλία και σε άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής και το βιοντίζελ θα παράγεται στις Ασιατικές χώρες. Επιπλέον, υπάρχει και μια έμμεση επίδραση. Η υψηλότερη ζήτηση για ζαχαροκάλαμο και λάδι φοινικιάς θα αυξάνει τις τιμές των αγαθών αυτών, ενώ η χαμηλότερη ζήτηση για καλαμπόκι, σιτάρι, και σόγια (οι πρώτες ύλες των βιοκαυσίμων σε ΗΠΑ και ΕΕ) θα μειώνει τις τιμές τους. Άρα, οι καθαρές εξαγωγές σαν μερίδιο του ολικού προβλεπόμενου εμπορίου αγαθών το 2012, θα βελτιωθεί σε γενικές γραμμές για τους παραγωγούς βιοκαυσίμων (λιγότερο για τους καθαρούς εξαγωγείς σιτηρών) και θα χειροτερέψει ελαφρά για τους εισαγωγείς λαδιού φοινικιάς. Το μέσο παγκόσμιο κόστος παραγωγής θα μειωθεί όσο θα εισέρχονται στην αγορά πιο αποδοτικοί παραγωγοί. Το δημοσιονομικό κόστος στις ΗΠΑ και την ΕΕ θα μειωθεί επίσης, όμως κατά ένα πολύ μικρό ποσοστό των προϋπολογισμών τους.

Τρόποι βελτίωσης των σχετικά με τα βιοκαύσιμα πολιτικών

- Η καλύτερη πολιτική θα είναι να επιτραπεί το ελεύθερο εμπόριο στα βιοκαύσιμα και παράλληλα να επιβληθεί φόρος άνθρακα σε όλα τα καύσιμα για να αντικατοπτριστεί το κόστος των εκπομπών. Με τον τρόπο αυτό, θα επιτευχθεί μεγιστοποίηση των περιβαλλοντικών οφελών.
- Προώθηση της έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Τα βιοκαύσιμα θα μπορούν να είναι ένα μέσο για να ξεπεραστεί το μεταβατικό σταθερό κόστος της μετάβασης σε μια νέα τεχνολογία μέσω μιας συνδυασμένης πολιτικής με καθαρά χρονικά περιθώρια.

Οι αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων – ιδιαίτερα το καλαμπόκι, η σόγια, και τα σιτηρά – έχουν επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την εξέλιξη των τιμών διεθνώς. Οι αυξήσεις αυτές αποδίδονται τόσο σε καιρικές συνθήκες, όσο και στην αυξημένη ζήτηση για βιοκαύσιμα η οποία έχει τα τελευταία χρόνια αυξηθεί σημαντικά. Οι επιπτώσεις στην οικονομία μπορεί να είναι αρκετές, με σοβαρές συνέπειες για την άσκηση της οικονομικής πολιτικής. (Πλαίσιο 3). Αναμένεται πως η ζήτηση για βιοκαύσιμα θα συνεχίσει να αυξάνεται διατηρώντας τις αρνητικές αυτές τάσεις για τις τιμές των τροφίμων (Πλαίσιο 4).

Αγορά Εργασίας

Το ποσοστό ανεργίας παρουσίασε σημαντική μείωση το πρώτο εξάμηνο του 2007 παρά την σημαντική αύξηση στον αριθμό των ξένων εργατών. Το ποσοστό της ανεργίας μειώθηκε στο 4.1% το πρώτο εξάμηνο, και υπολογίζεται να φθάσει στο 4.0% για το 2007, σε σύγκριση με 4.5% το 2006. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων επίσης παρουσιάζει πτωτική τάση, γεγονός που επιβεβαιώνει τη βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας. Το ποσοστό ανεργίας για τους νέους 15-24 ετών σημείωσε μικρή αύξηση και ανήλθε στο 9.1% κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2007 σε σύγκριση με 8.7% την αντίστοιχη περίοδο του 2006. Ταυτόχρονα, την ίδια περίοδο το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας μειώθηκε οριακά από 0.8% του εργατικού δυναμικού το δεύτερο τρίμηνο του 2006 σε 0.7% την αντίστοιχη περίοδο του 2007.

Δημοσιονομική κατάσταση

Το δημοσιονομικό έλλειμμα μειώθηκε σημαντικά στο 1.2% του ΑΕΠ το 2006 από 2.3% το 2005, ενώ το δημόσιο χρέος περιορίστηκε στο 65.2% του ΑΕΠ. Η μείωση του ελλείμματος και του χρέους, πέραν του στόχου που τέθηκε στο αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σύγκλισης 2006-10, είναι σημαντική εξέλιξη εφόσον ο επιτυχάνεται ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος, δηλαδή περιορίζεται το διαρθρωτικό δημοσιονομικό έλλειμμα στο ½% του ΑΕΠ δύο χρόνια νωρίτερα.

Η βελτιωμένη δημοσιονομική επίδοση το 2006 ήταν αποτέλεσμα της προσπάθειας συγκράτησης του ρυθμού διόγκωσης των δαπανών και βελτίωσης της φοροεισπρακτικής αποδοτικότητας των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων. Τα συνολικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 10.1% σε σύγκριση με το 2005, ενώ οι δαπάνες κατά 6.9%. Εξαιρουμένων των εσόδων προσωρινού χαρακτήρα κατά το 2005, τα έσοδα παρουσίασαν αύξηση της τάξης των 12.5%.³

Η δημοσιονομική κατάσταση συνέχισε να βελτιώνεται αισθητά και κατά τη διάρκεια του 2007 και, με βάση τα αποτελέσματα του πρώτου οκτάμηνου και τις εκτιμήσεις για την πορεία της οικονομίας κατά την διάρκεια του υπόλοιπου έτους, αναμένεται ότι το δημοσιονομικό ισοζύγιο θα είναι πλεονασματικό της τάξης του 1.5% του ΑΕΠ για ολόκληρο το 2007. Όσον αφορά το δημόσιο χρέος εκτιμάται ότι αυτό θα περιοριστεί γύρω στο 60.2% του ΑΕΠ σημειώνοντας μείωση της τάξης των 5 ποσοστιαίων μονάδων του

³ Τα εν λόγω προσωρινά έσοδα κατά το 2005 αφορούν τα έσοδα από την φορολογική αμνηστία ύψους £70 εκ..

ΑΕΠ. Η ουσιαστική βελτίωση των δημοσιονομικών δεικτών οφείλεται βασικά στους υψηλούς ρυθμούς διόγκωσης των δημοσίων εσόδων οι οποίοι έχουν προσωρινό χαρακτήρα και δεν αναμένεται να διατηρηθούν βραχυπρόθεσμα. Αναλυτικότερα, τα δημόσια έσοδα κατά το πρώτο οκτάμηνο του 2007 αυξήθηκαν κατά 19.9% φτάνοντας στα £2,311 δις. σε σύγκριση με £1,927 δις. κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2006. Τα φορολογικά έσοδα που αποτελούν την κύρια πηγή εσόδων έχουν ανέλθει στα £2,059 δις. κατά την ίδια περίοδο σε σύγκριση με £1,645 δις. την αντίστοιχη περίοδο του 2006 σημειώνοντας έτσι αύξηση της τάξης του 25.1%.

- Σημαντική αύξηση σημείωσαν οι άμεσοι φόροι (47.4%), και ιδιαίτερα ο εταιρικός φόρος (47%) λόγω της ουσιαστικής βελτίωσης της επικερδότητας των εταιρειών, και ιδιαίτερα των εταιρειών διεθνών δραστηριοτήτων, ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών (173%) λόγω της συνεχιζόμενης έντονης δραστηριότητας που παρατηρείται στον τομέα των κατασκευών και ακινήτων, καθώς και οι άλλες άμεσες φορολογίες που σχετίζονται κυρίως πάλι με την έντονη δραστηριότητα στο τομέα των κατασκευών και ακινήτων.
- Οι έμμεσοι φόροι αυξήθηκαν κατά 18.4% περίπου, φτάνοντας έτσι τα £999 εκ. Τα έσοδα από τις εισπράξεις του ΦΠΑ διευρύνθηκαν με ρυθμό της τάξης του 18.4% φθάνοντας έτσι τα £562 εκ. κατά το πρώτο οκτάμηνο του τρέχοντος έτους σε σύγκριση με £474.7 εκ. το 2006. Η πιο πάνω αύξηση οφείλεται βασικά στη διάρθρωση της

οικονομικής ανάπτυξης που αντικατοπτρίζεται στην αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης αλλά και στη βελτιωμένη φοροεισπρακτική ικανότητα του Τμήματος.

- Οι δημόσιες δαπάνες παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 6.4% το πρώτο οκτάμηνο του 2007 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2006. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι οι άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις, οι συντάξεις και φιλοδομήματα, καθώς και οι πληρωμές του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων σημείωσαν σημαντικές αυξήσεις της τάξης των 15%, 15.6% και 8. αντίστοιχα.
- Σε απόλυτους αριθμούς οι δημόσιες δαπάνες έχουν φθάσει τα £2.088 δις. το πρώτο οκτάμηνο του 2007 σε σύγκριση με £1.962 δις. την αντίστοιχη περίοδο του 2006.

Ισοζύγιο Πληρωμών και Νομισματικές Εξελίξεις

Το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών παρουσίασε περαιτέρω επιδείνωση το πρώτο μισό του 2007 λόγω , κυρίως , της επίδοσης των εξαγωγών υπηρεσιών και της αύξησης των εισαγωγών, συμπεριλαμβανομένων και των εισαγωγών πετρελαιοειδών (Πίνακας 3). Οι συνολικές εισαγωγές αγαθών για το πρώτο οκτάμηνο του 2007, παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 9.3% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο το 2006, ενώ οι εξαγωγές αγαθών, για την ίδια περίοδο, σημείωσαν μείωση της τάξης περίπου του 2.2% (Διάγραμμα 3, Πίνακας 2). Η χαμηλή αυτή επίδοση για τις εξαγωγές

οφείλεται σε μείωση των επανεξαγωγών την αντίστοιχη περίοδο. Αντίθετα, τόσο οι τουριστικές όσο και υπόλοιπες εξαγωγές υπηρεσιών παρουσιάζουν βελτιωμένη επίδοση. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αυξήθηκε κατά 28.7% κατά το πρώτο επτάμηνο του 2007 σε σύγκριση με το την αντίστοιχη περίοδο το 2006, και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να διευρυνθεί την αντίστοιχη περίοδο, από -5.9% του ΑΕΠ το 2006 σε -6.6% του ΑΕΠ το 2007.

Η αυξημένη εισροή ξένων κεφαλαίων στη Κύπρο κατά το πρώτο μισό του 2007 συνέχισαν να αντισταθμίζουν σε μεγάλο βαθμό το διευρυνόμενο έλλειμμα, περιορίζοντας έτσι το συνολικό εξωτερικό δανεισμό της οικονομίας. Συγκεκριμένα το πρώτο εξάμηνο του 2007 οι άμεσες επενδύσεις στην Κύπρο παρέμειναν σε ψηλά επίπεδα φθάνοντας το 7.1% του ΑΕΠ χρηματοδοτώντας έτσι ένα μεγάλο μέρος του εξωτερικού ελλείμματος. Οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου στην Κύπρο παρουσίασαν μείωση το πρώτο μισό του 2007 η οποία όμως αντισταθμίστηκε με σημαντική μείωση των εκροών κεφαλαίων για επενδύσεις χαρτοφυλακίου στο εξωτερικό.

Η αύξηση των επιτοκίων στην ευρωζώνη έχει μειώσει σημαντικά τη διαφορά με το βασικό επιτόκιο της Κεντρικής Τράπεζας. Η μικρή διαφορά 50 μονάδων βάσης που υπολείπεται θα εξαλειφθεί κατά την διάρκεια του 2007, πριν ή κατά την 1/1/2008 ημερομηνία εισαγωγής του Ευρώ στη Κύπρο. Η μείωση της διαφοράς των επιτοκίων έχει οδηγήσει σε μείωση της διαθέσιμης ρευστότητας κατά το 2007 καθώς και σε μείωση του επενδυτικού ενδιαφέροντος για κυβερνητικά χρεόγραφα, ιδιαίτερα

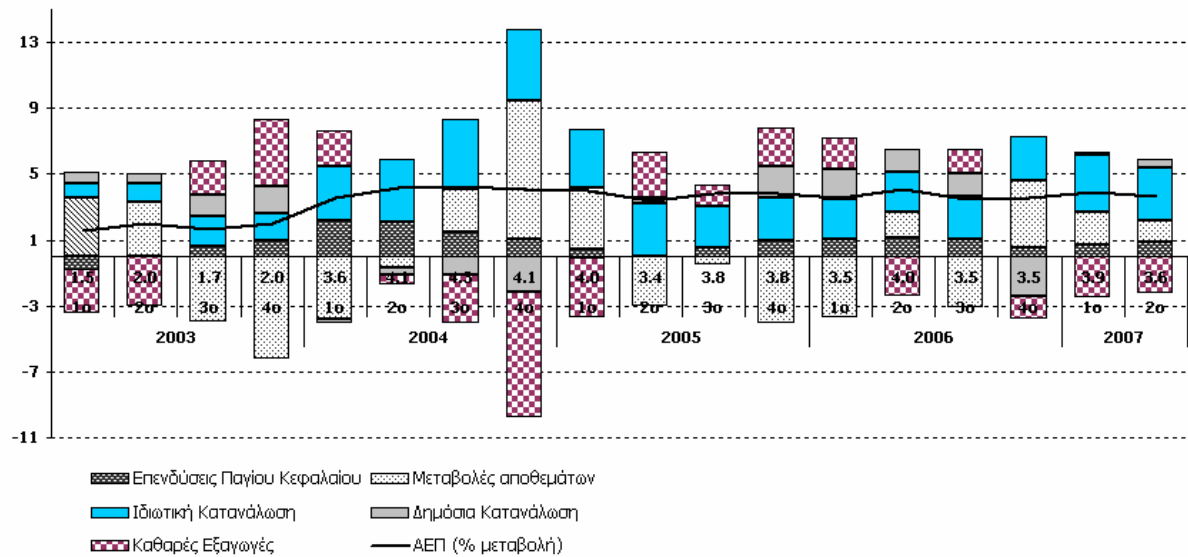
κατά την περίοδο Ιουνίου-Σεπτεμβρίου 2007. Οι πτωτικές αυτές τάσεις οδήγησαν σε αυξητική τάση των επιτοκίων των κυβερνητικών χρεογράφων, ιδιαίτερα των χρεογράφων δεκαετούς διάρκειας. Η σημαντικά μειωμένη ζήτηση κεφαλαίων από μέρους του κράτους έχει οδηγήσει σε περιορισμό της αύξησης του κόστους δανεισμού του κράτους.

Η προσφορά χρήματος, και συνεπακόλουθα οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα, έχουν αυξηθεί σημαντικά ως αποτέλεσμα των εισροών κεφαλαίων και του εξωτερικού δανεισμού. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής της προσφοράς χρήματος (M2-νόμισμα σε κυκλοφορία, καταθέσεις όψεως και ταμειωτηρίου στο τραπεζικό σύστημα) έφτασε το 17.5% το Σεπτέμβριο του 2007 σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2006, και των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα το 25.8% την ίδια περίοδο. Σε αντίθεση, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των πιστώσεων προς τον δημόσιο τομέα παρουσίασε μείωση 1.3% τον Αύγουστο του 2007 σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2006.

Σημαντική μεταβολή παρατηρήθηκε και στο δανεισμό των κατοίκων Κύπρου σε ξένο νόμισμα, κυρίως σε Ευρώ. Το μερίδιο των εν λόγω δανείων στο σύνολο των πιστώσεων αυξήθηκε από 9½% το 2003, σε 19.3% το Σεπτέμβριο του 2007. Σε απόλυτους αριθμούς οι πιστώσεις σε ξένο νόμισμα αυξήθηκαν κατά £778 εκ. Η σημαντική αυτή εξέλιξη αντικατοπτρίζει τη σταδιακή «Ευρωπαϊκή» της οικονομίας που φαίνεται να έχει επιταχυνθεί μετά την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, και η οποία έχει ελαχιστοποιήσει το συναλλαγματικό κίνδυνο για τα νοικοκυριά.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (2003-2007) (Στοιχεία διορθωμένα από εποχιακές διακορμάνσεις)

Συνεισφορά Συντελεστών στο Ρυθμό Ανάπτυξης του ΑΕΠ

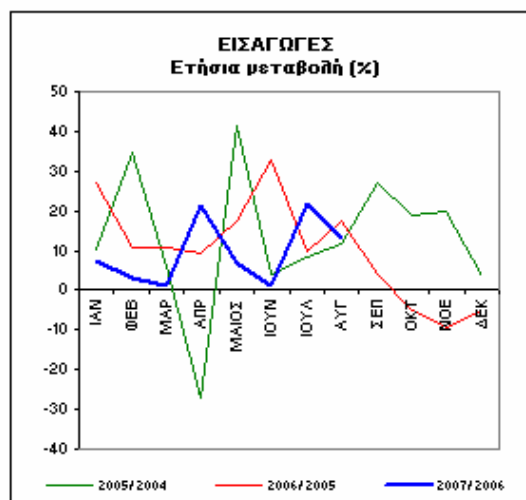
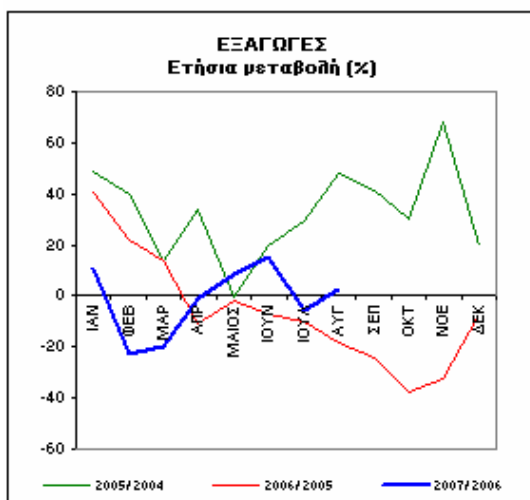
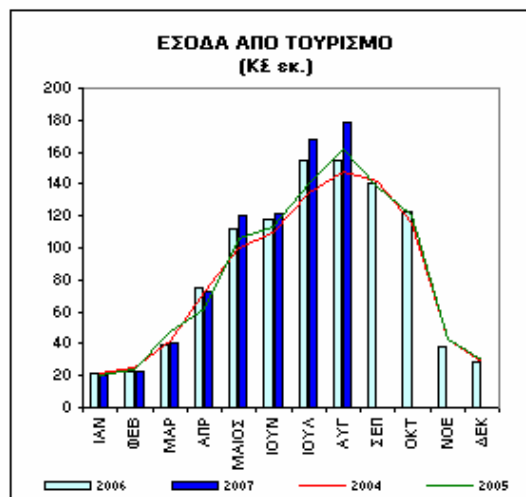
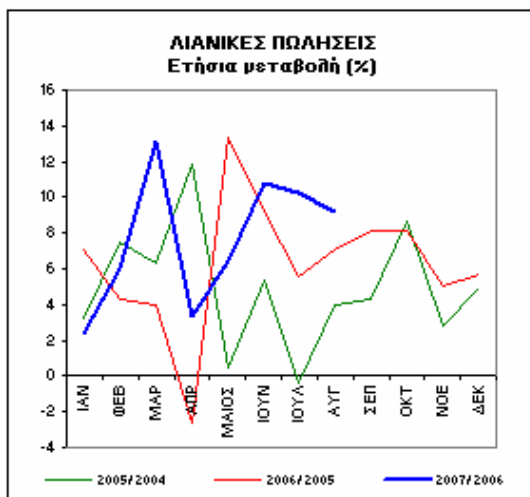
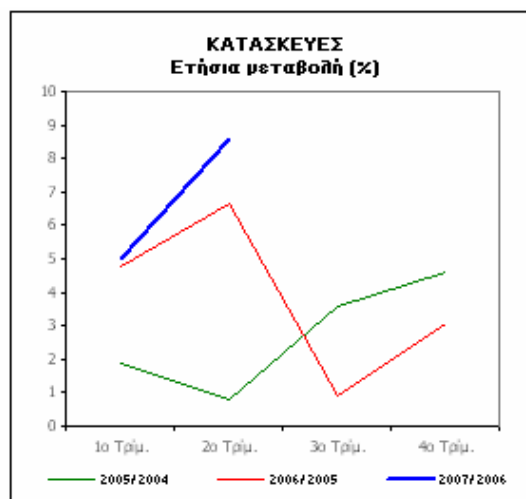
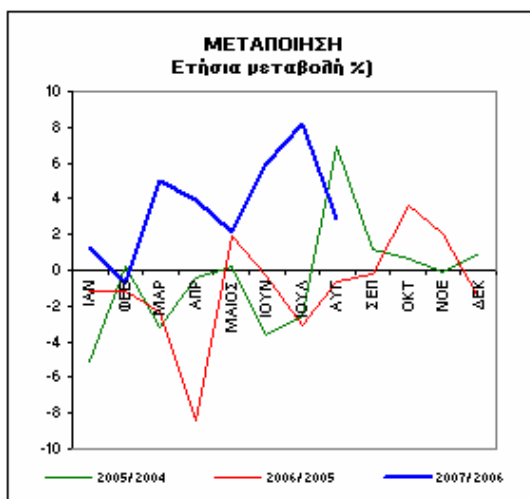

Ποσοστιαία Μεταβολή Συντελεστών του ΑΕΠ

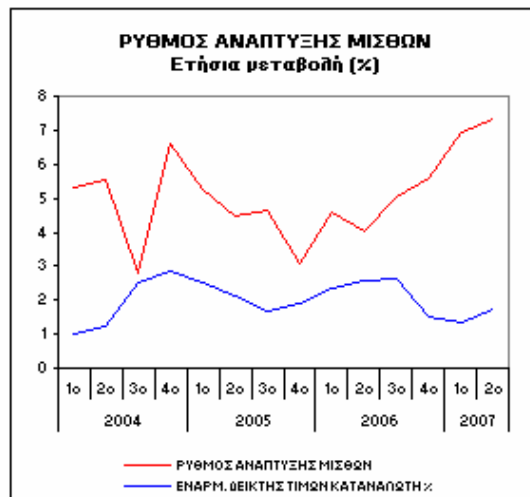
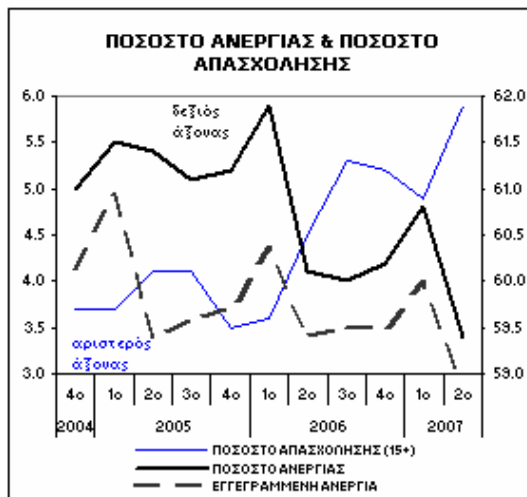
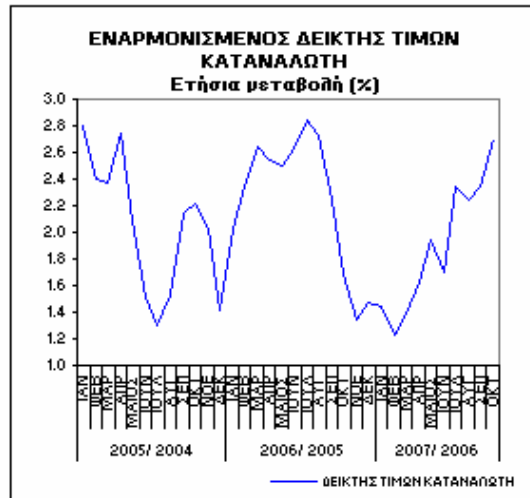
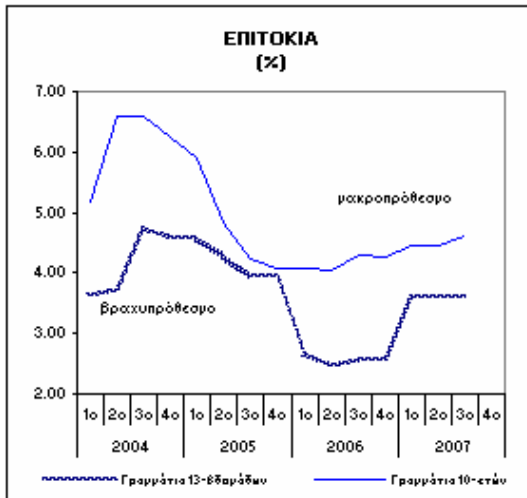
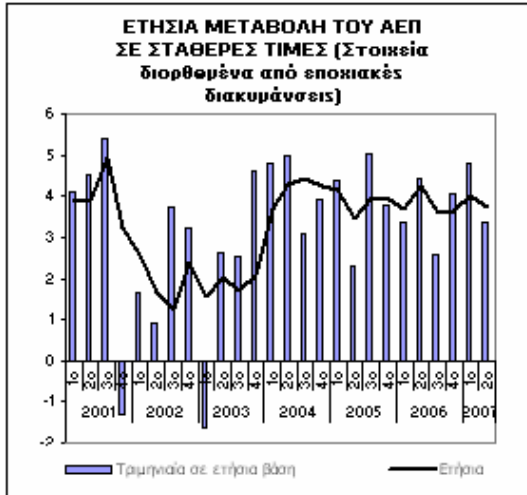
(ετήσια ποσοστιαία μεταβολή)

Έτος Τρίμηνο	2003				2004				2005				2006				2007		
	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο
Κατανάλωση	1.8	2.1	3.8	3.9	3.8	4.2	3.9	2.7	4.4	4.5	3.2	5.7	5.3	4.8	5.1	0.4	4.6	4.6	
Ιδιωτική Καταν.	1.4	1.9	3.0	2.5	5.3	6.3	6.9	7.1	5.8	5.2	4.0	4.1	3.9	4.0	4.1	4.3	5.6	5.1	
Δημόσια Καταν.	3.5	3.4	7.6	9.6	-1.1	-2.6	-6.0	-12.1	-0.4	1.9	0.1	12.4	10.9	8.2	9.1	-14.4	1.2	2.8	
Σύνολο Ακαθάριστων Κεφαλαιουχικών Επενδύσεων	16.4	18.6	-17.6	-28.2	-8.5	7.2	26.6	73.8	24.6	-14.6	0.1	-14.4	-13.0	15.7	-11.4	25.8	15.6	11.7	
Επενδύσεις Πάγιου Κεφαλαίου	-4.3	-0.2	3.5	5.7	13.3	12.4	8.6	6.0	2.3	0.0	2.9	5.6	6.0	6.7	5.8	2.7	4.1	5.0	
Εξαγωγές	-8.6	-10.9	6.4	11.0	13.8	13.0	-2.3	-1.8	-0.3	2.9	7.7	8.3	6.1	1.4	6.4	-4.9	-0.1	3.1	
Εισαγωγές	-3.5	-5.3	2.3	2.6	8.6	13.4	3.5	13.2	6.9	-2.5	4.9	3.3	1.9	6.2	3.4	-2.2	4.8	7.3	
Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν	1.6	2.0	1.7	2.1	3.7	4.3	4.4	4.3	4.2	3.5	4.0	3.9	3.7	4.2	3.6	3.7	4.0	3.9	4.3

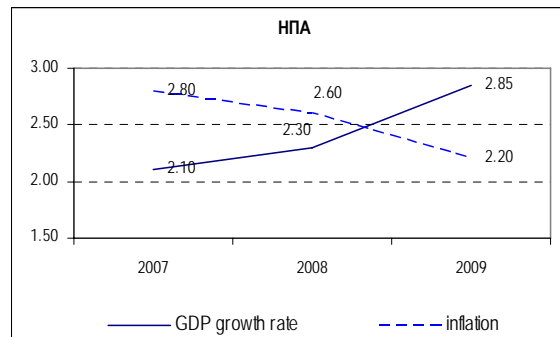
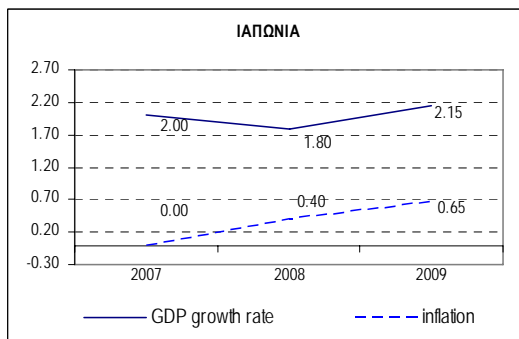
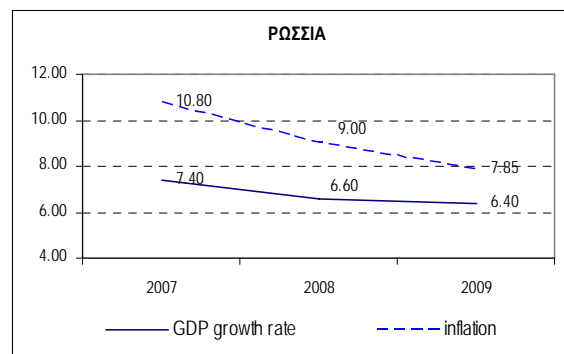
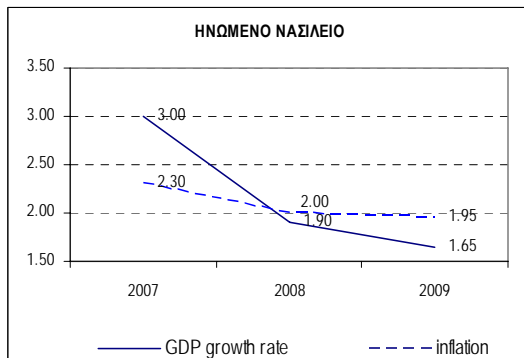
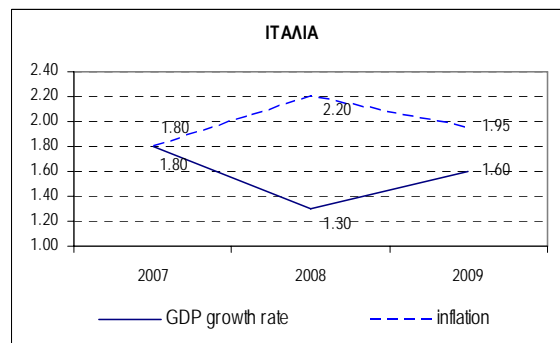
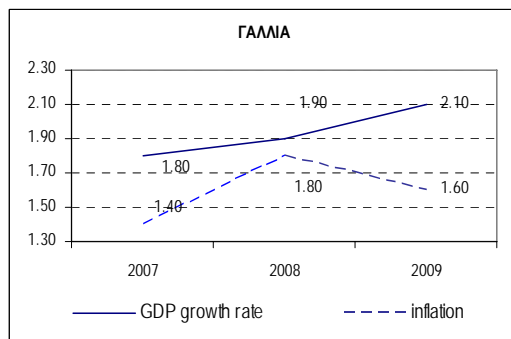
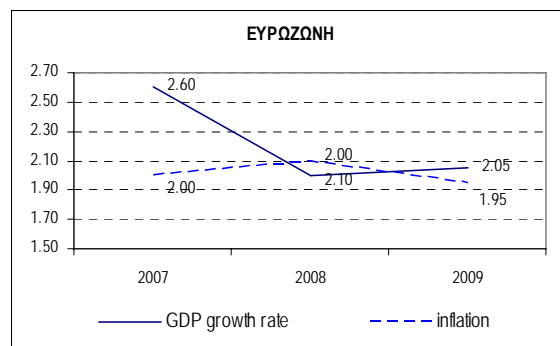
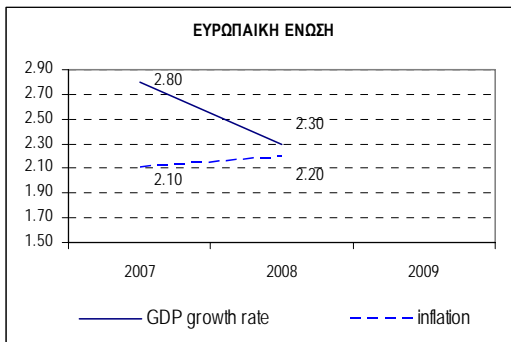
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Βασικοί Οικονομικοί Δείκτες

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Βραχυπρόθεσμοι Οικονομικοί Δείκτες

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: Εκτιμήσεις για ΑΕΠ και Πληθωρισμό
-Νοέμβριος 2007-**

Πηγή: Consensus Economics Inc

ΠΙΝΑΚΑΣ 1(α): Μηνιαία Στοιχεία και Δείκτες 2005-2007

Δείκτες	Μονάδα Μέτρησης	Ιανουάριος-τελευταίος μήνας*			% μεταβολή	
		2005	2006	2007	2006/ 2005	2007/ 2006
Γεωργία						
Εξαγωγές πατατών	μ. τόνοι	11,124	22,951	16,519	106.3	-28.0
Εξαγωγές εσπεριδοειδών	μ. τόνοι	41,272	40,723	39,046	-1.3	-4.1
Μεταποίηση						
Δείκτης όγκου παραγωγής (σύνολο)	2000=100	103.6	102.1	104.7	-1.5	2.6
βιομηχανία διατροφής, ποτών & καπνών	2000=100	103.7	92.9	94.0	-10.4	1.2
κλωστοϋφαντουργικών υλών & προϊόντων	2000=100	61.8	45.2	46.7	-26.8	3.4
Δείκτης κύκλου εργασιών στην μεταποίηση	2000=100	115.6	118.7	128.2	2.7	8.0
Εγχώριες εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων (σύνολο)	£000's	90,725	95,138	107,152	4.9	12.6
είδη ένδυσης	£000's	2,277	2,182	1,990	-4.2	-8.8
φαρμακευτικά προϊόντα	£000's	25,582	25,490	27,585	-0.4	8.2
τσιγάρα	£000's	5,495	1,768	2,219	-67.8	25.5
Ενέργεια						
Κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος (διμηνιαία στοιχεία)	000's κιλο-βατώρες	1,892,674	1,977,133	2,023,399	4.5	2.3
Πωλήσεις πετρελαιοειδών	000's μ.τόνοι	1,465	1,477	1,492	0.8	1.0
Κατασκευές						
Πωλήσεις τιμέντου	μ. τόνοι	1,034,237	1,040,862	1,155,019	0.6	11.0
Άδειες οικοδομής	000's πετρ. μ.	1,425.8	1,509.2	1,609.9	5.9	6.7
Δείκτης παραγωγής στις κατασκευές (τριμηνιαία στοιχεία)	2000=100	109.0	114.2	119.6	4.8	4.7
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο: επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης						
Δείκτης όγκου κύκλου εργασιών λιανικού εμπορίου	2000=100	121.3	130.8	143.8	7.9	9.9
Μεταφορές και Επικοινωνίες						
Δείκτης κύκλου εργασιών σύνολο	2000=100	120.4	119.6	132.6	-0.7	10.9
οδικές μεταφορές	2000=100	126.2	123.0	131.0	-2.6	6.5
αερομεταφορές	2000=100	105.5	110.2	105.7	4.4	-4.0
Εγγραφές μηχανοκινήτων οχημάτων σύνολο	αριθμός	33,795	34,051	45,349	0.8	33.2
ιδιωτικά σαλούν	αριθμός	25,098	24,357	33,328	-3.0	36.8
ελαφρά φορτηγά	αριθμός	2,394	2,680	3,787	11.9	41.3

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

* Αναφέρεται στον τελευταίο μήνα του υπο αναφορά έτους για τον οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία. Διαφορές που ενδεχομένως προκύπτουν στους συνολικούς αριθμούς οφείλονται στην στρογγυλοποίηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1(β): Μηνιαία Στοιχεία και Δείκτες 2005-2007

Δείκτες	Μονάδα Μέτρησης	Ιανουάριος-τελευταίος μήνας*			% μεταβολή	
		2005	2006	2007	2006/ 2005	2007/ 2006
Ταξιδιωτική κίνηση						
Αφίξεις περιηγητών	000's	1,694.5	1,654.6	1,657.1	-2.4	0.1
από Ηνωμένο Βασίλειο	000's	955.8	952.7	879.4	-0.3	-7.7
Δείκτης κύκλου εργασιών ξενοδοχεία και εστιατόρια	2000=100	84.1	89.4	98.7	6.3	10.4
Εξωτερικό εμπόριο						
Συνολικές εισαγωγές	€εκ.	1,610.5	1,877.7	2,031.4	16.6	8.2
Εισαγωγές για επιτόπια κατανάλωση	€εκ.	2,591.0	2,944.5		13.6	
Συνολικές εξαγωγές	€εκ.	378.5	396.7	385.0	4.8	-2.9
Εγχώριες εξαγωγές	€εκ.	124.4	140.2	161.9	12.7	15.5
Επανεξαγωγές	€εκ.	195.3	203.7	174.1	4.3	-14.5
Εργατικές στατιστικές						
Εγγεγραμμένοι άνεργοι στα Ε.Γ.Ε.	αριθμός	13,548	13,220	12,471	-2.4	-5.7
Κενές θέσεις στα Ε.Γ.Ε. (τέλος του μήνα)	αριθμός	10,170	13,928	11,338	37.0	-18.6
Τιμάρημος						
Γενικός δείκτης τιμών καταναλωτή	2005=100	98.9	101.9	103.8	3.0	1.9
Εγχώρια προϊόντα	2005=100	98.2	102.9	107.1	4.8	4.1
γεωργικά εγχώρια προϊόντα	2005=100	97.9	103.3	114.2	5.6	10.5
βιομηχανικά εγχώρια προϊόντα	2005=100	98.9	101.5	104.4	2.7	2.8
Εισαγόμενα προϊόντα	2005=100	98.8	100.7	98.7	2.0	-2.1
Πετρελαιοειδή	2005=100	96.7	109.8	111.5	13.5	1.5
Υπηρεσίες	2005=100	99.6	102.0	105.4	2.4	3.4
Χρηματιστηριακή αγορά						
Δείκτης τιμών μετοχών Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (τέλος του μήνα)	3.9.04=1000	1,297.1	2,695.9	4,983.9	107.8	84.9
Ισοζύγιο πληρωμών						
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (τριμηνιαία στοιχεία)	€εκ.	-179.9	-210.6	-267.5	<u>€εκ</u> -30.7	<u>€εκ</u> -56.9
Νομισματικά (τέλος του μήνα)						
Συνολική ρευστότητα (Μ2)	€εκ.	9,379.5	10,643.1	12,731.2	1,263.6	2,088.1
Προσφορά χρήματος (Μ1)	€εκ.	1,619.6	1,987.9	2,504.4	368.3	516.6
Καταθέσεις απο τα οποία καταθέσεις σε ξένο συνάλλαγμα	€εκ.	14,432.0	17,315.2	22,370.9	2,883.2	5,055.7
Δάνεια, χορηγήσεις και προεξοφλήσεις απο τα οποία δάνεια σε ξένο συνάλλαγμα απο τα οποία προεξοφλήσεις σε ξένο συνάλλαγμα	€εκ.	5,863.8	7,769.4	11,745.8	1,905.6	3,976.4
Συμμετοχές	€εκ.	9,531.4	10,900.6	13,835.8	1,369.2	2,935.2
Δάνεια	€εκ.	1,429.7	2,211.2	3,342.4	781.5	1,131.2
Συμμετοχές	€εκ.	2.8	1.9	1.4	-0.9	-0.4
Συμμετοχές	€εκ.	4,392.9	4,946.3	5,723.6	553.4	777.3
Δάνεια	€εκ.	3,378.3	3,677.8	4,187.4	299.4	509.7

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

**ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Ανασκόπηση των προβλέψεων του World Economic Outlook
(Ετήσια ποσοστιαία αλλαγή)**

			Τρέχουσες Προβλέψεις		Διαφορά από προβλέψεις Αναθεωρημένου WEO Ιούλιος 2007	
	2005	2006	2007	2008	2007	2008
Διεθνής Οικονομία	4.8	5.4	5.2	4.8	-	-0.4
Ανεπτυγμένες Οικονομίες	2.5	2.9	2.5	2.2	-0.1	-0.6
Ηνωμένες Πολιτείες	3.1	2.9	1.9	1.9	-0.1	-0.9
Ευρωζώνη	1.5	2.8	2.5	2.1	-0.1	-0.4
Γερμανία	0.8	2.9	2.4	2	-0.2	-0.4
Γαλλία	1.7	2	1.9	2	-0.3	-0.3
Ιταλία	0.1	1.9	1.7	1.3	-0.1	-0.4
Ισπανία	3.6	3.9	3.7	2.7	-0.1	-0.7
Ιαπωνία	1.9	2.2	2.0	1.7	-0.6	-0.3
Ηνωμένο Βασίλειο	1.8	2.8	3.1	2.1	0.2	-0.4
Καναδάς	3.1	2.8	2.5	2.3	-	-0.5
Άλλες Ανεπτυγμένες Οικονομίες	3.9	4.4	4.3	3.8	0.1	-0.3
Νέες Βιομηχανοποιημένες Ασιατικές Οικονομίες	4.7	5.3	4.9	4.4	0.1	-0.4

Πηγή: ΔΝΤ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Ισοζύγιο Πληρωμών

	2004	2005	2006	2007 (Q1+Q2)	2004	2005	2006	2007 (Q1+Q2)
	Κυπ. Λίρες (Εκ)				% του ΑΕΠ			
ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	-368.8	-439.6	-496.1	-331.9	-5.0	-5.6	-5.9	-7.6
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συν.,								
Εισοδήματος,								
Εξαγωγές Προϊόντων	548.7	720.0	650.7	334.0	7.4	9.2	7.8	7.7
Εισαγωγές Προϊόντων	2441.6	2684.5	2952.0	1591.7	33.0	34.1	35.3	36.6
Εξαγωγές Υπηρεσιών	2925.0	3010.7	3323.1	1549.8	39.6	38.3	39.7	35.6
Εισαγωγές Υπηρεσιών	1235.8	1254.0	1368.6	675.4	16.7	16.0	16.4	15.5
Εισοδήματα	-244.0	-274.1	-238.1	-10.8	-3.3	-3.5	-2.8	-0.2
από εργασία	-57.6	-60.4	-68.2	-36.0	-0.8	-0.8	-0.8	-0.8
απο επενδύσεις	-186.4	-213.7	-169.9	25.3	-2.5	-2.7	-2.0	0.6
Τρέχουσες Μεταβιβάσεις	79.0	42.4	88.9	62.2	1.1	0.5	1.1	1.4
ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ								
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ								
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ								
Κίνηση Κεφαλαίων	442.2	690.4	1018.3	154.6	6.0	8.8	12.2	3.6
Άμεσες Επενδύσεις	185.9	339.7	348.7	150.3	2.5	4.3	4.2	3.5
στην Κύπρο	511.0	563.2	684.7	307.9	6.9	7.2	8.2	7.1
στο Εξωτερικό	-325.0	-223.5	-336.0	-157.5	-4.4	-2.8	-4.0	-3.6
Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου	531.8	-62.0	-272.2	306.0	7.2	-0.8	-3.3	7.0
στην Κύπρο	1391.7	693.9	2002.6	307.9	18.8	8.8	23.9	7.1
στο Εξωτερικό	-859.9	-755.9	-2274.9	-157.5	-11.6	-9.6	-27.2	-3.6
Άλλες Επενδύσεις	-275.5	412.7	941.8	-301.8	-3.7	5.2	11.3	-6.9
στην Κύπρο	1172.1	3796.8	3297.2	2579.4	15.9	48.3	39.4	59.2
στο Εξωτερικό	-1447.6	-3384.1	-2355.4	-2881.2	-19.6	-43.0	-28.2	-66.2
Συναλλαγματικά Διαθέσιμα	-179.3	-333.8	-460.5	246.9	-2.4	-4.2	-5.5	5.7
Καθαρά Λάθη και Παραλείψεις	64.1	50.4	-62.0	32.5	0.9	0.6	-0.7	0.7

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα

**ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή
12-μηνιαίος μέσος όρος (Οκτώβριος 2007)**

	ΕΕ-27	ΕΕ-25	Ευροζώνη	Κύπρος
Δείκτης	2.7	2.6	2.6	2.7
Τρόφιμα, μη Αλκοολούχα Ποτά	4.7	4.4	3.8	2.3
Αλκοολούχα Ποτά και καπνός	3.4	3.3	2.5	0.0
Ένδυση, Υπόδηση	0.0	0.0	1.1	1.3
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	3.0	2.8	2.7	4.5
Ενοικίαση κατοικιών	2.5	2.4	2.0	2.4
Επιδιορθώσεις κατοικιών	4.9	4.9	4.3	0.6
Παροχή Νερού	4.3	4.1	3.5	8.3
Ηλεκτρικό Ρεύμα, Φυσικό Αέριο	2.4	2.0	2.7	5.1
Επιπλώσεις, Οικιακός Εξοπλισμός	1.8	1.8	1.9	0.6
Υγεία	2.0	2.1	1.4	4.9
Μεταφορές	4.3	4.3	4.1	2.5
Επικοινωνίες	-2.4	-2.3	-2.1	1.1
Αναψυχή και πολιτισμός	-0.2	-0.2	0.0	1.4
Εκπαίδευση	9.7	9.8	9.5	4.8
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	3.5	3.4	3.2	4.7
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	2.1	2.0	2.2	2.4

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Κατάσταση Δημόσιων Οικονομικών (Κεντρική Κυβέρνηση και Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων)

Σε τρέχουσες τιμές (χιλιάδες £)

	Ιαν. - Αύγ.	Ιαν. - Αύγ.	% Μεταβολή	Ετήσιο	Πρόγραμμα Σύγκλισης	
					Ετήσιο	Ετήσια %
	2006	2007	2007/2006	2006	Εκτ.	Μεταβολή Εκτ.
1. Έσοδα και Χορηγίες (2+14)	1,927,517	2,311,364	19.9	3,185,007	3,429,065	7.7
2. Έσοδα (3+13)	1,870,328	2,305,306	23.3	3,091,570	3,369,065	9.0
3. Τρέχοντα Έσοδα (4+12)	1,870,328	2,305,306	23.3	3,091,570	3,369,065	9.0
4. Έσοδα από Φόρους (5+8+11)	1,645,710	2,059,452	25.1	2,673,767	2,959,575	10.7
5. Άμεσοι Φόροι (6+7)	531,638	783,430	47.4	903,572	1,023,770	13.3
6. Φόροι στο Εισόδημα	360,592	556,592	54.4	675,149	770,270	14.1
7. Άλλοι Άμεσοι Φόροι	171,046	226,838	32.6	228,423	253,500	11.0
8. Έμμεσοι Φόροι (9+10)	843,720	999,055	18.4	1,359,303	1,494,275	9.9
9. Εισαγωγικοί Δασμοί	16,487	21,102	28.0	23,816	23,820	0.0
10. Άλλοι Έμμεσοι Φόροι	827,233	977,953	18.2	1,335,487	1,470,455	10.1
ΦΟΡΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	231,122	243,417	5.3	335,167	356,180	6.3
ΦΠΑ	474,744	562,016	18.4	797,570	893,275	12.0
ΑΛΛΟΙ	121,367	172,520	42.1	202,750	221,000	9.0
11. Συνεισφορές Κοινωνικών Ασφαλίσεων	270,352	276,967	2.4	410,892	441,530	7.5
12. Μη Φορολογητέα Έσοδα	224,618	245,854	9.5	417,803	409,490	-2.0
13. Κεφαλαιουχικά Κέρδη	0	0		0	0	
14. Χορηγίες	57,189	6,058	-89.4	93,437	60,000	-35.8
1. Δαπάνες και Καθαρός Δανεισμός (2+16)	1,962,232	2,087,972	6.4	3,300,705	3,544,318	7.4
2. Δαπάνες (3+13)	1,962,232	2,087,972	6.4	3,300,705	3,544,318	7.4
3. Τρέχουσες Δαπάνες (4-12)	1,868,995	2,003,499	7.2	3,088,021	3,333,074	7.9
4. Μισθοί	551,384	570,913	3.5	898,885	961,390	7.0
5. Άλλα Αγαθά και Υπηρεσίες	145,183	143,274	-1.3	242,985	276,430	13.8
6. Επιχορηγήσεις	16,809	26,764	59.2	54,653	50,000	-8.5
7. Πληρωμές Τόκων	266,800	273,485	2.5	372,347	397,660	6.8
8. Πληρωμές Κοινωνικών Ασφαλίσεων	313,209	338,280	8.0	531,794	563,160	5.9
9. Συντάξεις	103,273	119,374	15.6	186,076	209,700	12.7
10. Κοινωνικές Συντάξεις	18,625	22,976	23.4	29,867	31,154	4.3
11. Άλλες Τρέχουσες Μεταβιβάσεις	415,184	477,625	15.0	723,209	783,580	8.3
12. Αναλώσιμα	38,528	30,808	-20.0	48,205	60,000	24.5
13. Κεφαλαιουχικές Δαπάνες (14+15)	93,237	84,473	-9.4	212,684	211,244	-0.7
14. Επενδύσεις	93,237	84,473	-9.4	212,684	211,244	-0.7
15. Μεταβιβάσεις Κεφαλαίου	0	0		0	0	
16. Καθαρός Δανεισμός	0	0		0	0	

Πηγή: Διεύθυνση Προϋπολογισμών και Δημοσιονομικού Ελέγχου

ΚΥΡΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ 2002-2011

ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ	2002	2003	2004	2005	Εκτίμ. 2006	Πρόβλ. 2007	Πρόβλ. 2008	Πρόβλ. 2009	Πρόβλ. 2010	Πρόβλ. 2011	%Δ		Μέσος Ρυθμός Ανάπτυξης / Μέσος Όρος	
											2006	2007	03-07	08-11
1. ΑΕΠ τρέχουσες τιμές C€ εκατ.	6,426.1	6,883.5	7,405.8	7,879.1	8,379.7	8,962.4	9,592.5	10,206.1	10,852.2	11,536.7	6.4	7.0	6.8	6.3
2. Κατά κεφαλή ΑΕΠ τρέχουσες τιμές (C€)	8,986.3	9,424.3	9,885.0	10,280.7	10,761.2	11,373.0	12,028.2	12,645.9	13,287.0	13,957.6	4.7	5.7	4.8	5.1
3. Κατά κεφαλή ΑΕΠ τρέχουσες τιμές (\$)	14,770.5	18,251.9	21,132.5	22,177.1	23,466.2	26,412.2	-	-	-	-	5.8	-	9.7	-
4. Κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ (PPS), (ΕΕ-27 = 100)	89.6	89.3	91.5	93.8	93.4	93.7	92.8	-	-	-	-	-	-	-
5. ΑΕΠ σταθερές τιμές 2000 C€ εκατ.	6,141.4	6,258.5	6,521.3	6,778.9	7,039.6	7,334.2	7,632.0	7,938.6	8,253.9	8,582.1	3.8	4.2	4.0	4.0
6. ΑΕΠ ΚΑΤΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ 2000 (% μεταβολή)														
Πρωτογενής Τομέας	5.5	-6.2	-1.5	-2.7	3.0	3.4	1.5	1.5	1.4	1.4			-0.8	1.5
Γεωργία, θήρα και δασοκομία	6.2	-7.3	-4.8	-2.8	2.7	3.0	1.0	1.0	1.0	1.0			-1.8	1.0
Αλιεία	-16.7	-3.3	40.9	-4.9	9.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0			9.1	4.0
Ορυχεία και λατομεία	13.3	5.8	11.8	0.3	2.2	6.7	4.6	4.2	3.3	2.8			5.3	3.7
Δευτερογενής Τομέας	3.7	4.6	3.1	1.5	1.9	3.8	3.1	2.9	2.5	2.4			3.0	2.7
Μεταποιητικές βιομηχανίες	0.9	2.3	1.1	-0.9	-0.9	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0			0.5	1.0
Ηλεκτρισμός, υγραέριο και νερό	10.3	7.1	3.9	1.8	2.4	4.7	5.0	5.0	5.0	5.0			4.0	5.0
Κατασκευές	5.5	6.9	5.4	4.4	4.9	6.7	4.6	4.2	3.3	2.8			5.7	3.7
Τριτογενής Τομέας	1.6	1.6	4.7	4.8	4.3	4.3	4.4	4.4	4.4	4.4			4.0	4.4
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	2.9	-0.3	9.6	5.1	6.0	4.1	4.7	4.7	4.7	4.7			4.9	4.7
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	-7.7	-5.1	-1.9	1.6	1.1	2.4	2.7	3.2	3.2	3.2			-0.4	3.0
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	1.3	6.4	13.3	8.5	4.2	5.0	5.5	5.5	5.5	6.0			7.5	5.6
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	-0.5	-9.3	3.6	9.2	8.5	9.2	8.0	8.1	8.1	7.5			4.2	7.9
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχειρηματικές δραστηριότητες	3.9	3.5	3.5	5.0	4.6	4.5	4.5	4.0	4.0	4.0			4.2	4.1
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	3.3	8.2	1.5	2.9	3.0	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1			3.6	2.1
Εκπαίδευση	4.3	4.3	1.1	2.1	3.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0			2.9	4.0
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	3.3	3.4	1.5	2.4	3.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0			2.9	4.0
Άλλες κοινοτικές, κοινωνικές και προσωπικές υπηρεσίες	2.4	1.8	2.4	1.8	2.5	3.2	2.6	2.6	2.6	2.6			2.3	2.6
Ίδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	14.0	16.0	16.4	10.5	4.4	3.0	3.0	3.0	3.0	3.0			10.1	3.0
ΑΕΠ	2.1	1.9	4.2	3.9	3.8	4.2	4.1	4.0	4.0	4.0			3.6	4.0

ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ	%										
	2002	2003	2004	Εκτίμ. 2005	Πρόβλ. 2006	Πρόβλ. 2007	Πρόβλ. 2008	Πρόβλ. 2009	Πρόβλ. 2010	Πρόβλ. 2011	
7. ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΑΕΠ (ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ)											
Πρωτογενής Τομέας	4.0	3.7	3.4	3.1	3.1	3.1	3.0	3.0	2.9	2.8	
Γεωργία, θήρα και δασοκομία	3,5	3,3	2,8	2,6	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,2	
Αλιεία	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	
Ορυχεία και λατομεία	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	
Δευτερογενής Τομέας	18.9	19.0	19.3	19.1	18.5	18.6	18.4	18.2	17.9	17.6	
Μεταποιητικές βιομηχανίες	9,5	9,2	9,2	8,8	8,1	7,9	7,6	7,4	7,2	7,0	
Ηλεκτρισμός, υγραέριο και νερό	2,1	2,2	2,2	2,1	2,0	2,2	2,3	2,2	2,2	2,2	
Κατασκευές	7,4	7,6	8,0	8,2	8,3	8,5	8,5	8,5	8,5	8,4	
Τριτογενής Τομέας	77.0	77.2	77.3	77.7	78.4	78.3	78.5	78.8	79.2	79.6	
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	12,6	11,9	12,5	12,5	12,7	12,7	12,8	12,8	12,9	13,0	
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	8,7	7,9	7,5	7,3	7,0	6,9	6,8	6,7	6,7	6,6	
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	8,6	8,1	8,2	8,1	7,9	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	6,3	6,2	6,6	6,9	7,4	7,7	8,0	8,3	8,6	8,9	
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχειρηματικές δραστηριότητες	17,6	17,8	17,8	18,3	18,9	18,9	19,0	18,9	19,0	19,0	
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	9,3	10,7	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	10,3	
Εκπαίδευση	5,5	6,0	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	3,7	3,9	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	
Άλλες κοινωνικές, κοινωνικές και προσωπικές υπηρεσίες	4,0	4,0	3,9	3,8	3,7	3,7	3,6	3,6	3,5	3,5	
Ίδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	
ΑΕΠ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	

ΕΓΧΩΡΙΑ ΖΗΤΗΣΗ	2002	2003	2004	Εκτίμ. 2005	Πρόβλ. 2006	Πρόβλ. 2007	Πρόβλ. 2008	Πρόβλ. 2009	Πρόβλ. 2010	Πρόβλ. 2011	%Δ		Μέσος Ρυθμός Ανάπτυξης / Μέσος Όρος	
											2006	2007	03-07	08-11
1. Ιδιωτική κατανάλωση (σταθερές τιμές 2000)	3,958.4	4,043.5	4,298.9	4,471.6	4,657.6	4,885.9	5,090.3	5,294.7	5,506.1	5,726.6	4.2	4.9	4.8	4.0
2. Επενδύσεις (σταθερές τιμές 2000)	1,138.3	1,095.2	1,315.5	1,316.2	1,389.7	1,499.6	1,565.3	1,629.7	1,687.4	1,742.7	5.6	7.9	8.2	3.6
Κατασκευές	678.9	744.3	818.6	882.7	907.2	967.6	1,011.9	1,054.1	1,088.5	1,119.5	2.8	6.7	6.8	3.4
Μηχανήματα και εξοπλισμός	273.9	289.5	321.7	335.4	354.9	379.7	394.9	410.7	427.2	444.2	5.8	7.0	7.0	4.0
Μεταφορές	136.8	67.8	72.4	67.5	98.3	122.9	129.0	135.5	142.2	149.4	45.6	25.0	16.0	5.0
3. Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (σταθερές τιμές 2000)	3,235.0	3,211.8	3,375.6	3,533.2	3,701.2	3,761.8	3,863.0	3,991.9	4,138.9	4,298.5	4.8	1.6	4.0	3.6
4. Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (σταθερές τιμές 2000)	3,288.0	3,256.0	3,568.3	3,678.8	3,929.6	4,060.8	4,186.9	4,332.9	4,484.4	4,643.8	6.8	3.3	5.7	3.5
5. Εγχώρια αποταμίευση/ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές) %	17.2	16.2	17.7	17.4	16.4	16.5	16.4	16.4	16.4	16.4			16.8	16.4
6. Επενδύσεις / ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές) %	18.8	17.4	20.2	19.9	20.3	21.1	21.1	21.0	20.8	20.5			19.8	20.8
ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ														
1. Πληθυσμός (000ς)	715.1	730.4	749.2	766.4	778.7	788.0	797.5	807.1	816.8	826.6	1.6	1.2	1.9	1.2
2. Επικερδώς απασχολούμενοι ΕΕΔ (LFS) (000ς)	314.7	327.1	338.0	348.0	357.3	364.0	370.5	377.0	383.6	390.2	2.7	1.9	2.7	1.7
3. Εργατικό δυναμικό	325.5	341.2	354.7	367.5	374.3	379.9	386.0	392.2	398.4	404.8				
4. Ποσοστό Ανεργίας (%)	3.3	4.1	4.7	5.3	4.5	4.2	4.0	3.9	3.7	3.6			4.6	3.8
5. Παραγωγικότητα (%)	0.3	-0.5	1.0	1.7	1.7	2.3	2.2	2.2	2.2	2.2			1.3	2.2
6. Ονομαστικοί μισθοί (%)	5.6	6.3	4.3	5.4	5.5	4.8	5.0	4.5	4.5	4.5			5.3	4.6
7. Πραγματικοί μισθοί (%)	2.7	2.0	1.9	2.7	3.0	2.3	2.2	2.2	2.2	2.2			2.4	2.2
8. Μοναδιαίο εργατικό κόστος (%)	5.3	6.8	3.3	3.6	3.7	2.4	2.7	2.3	2.3	2.3			4.0	2.4
9. Ρυθμός εναρμονισμένου δείκτη καταναλωτή (%)	2.8	4.0	1.9	2.0	2.2	2.2	2.5	2.0	2.0	2.0			2.5	2.1
10. Ρυθμός δείκτη καταναλωτή (%)	2.8	4.1	2.3	2.6	2.5	2.5	2.8	2.3	2.3	2.3			2.8	2.4

ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	2002	2003	2004	Εκτιμ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	%Δ		Μέσος Ρυθμός Ανάπτυξης / Μέσος Όρος	
				2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006	2007	03-07	08-11
1. Εξαγωγές αγαθών	519.7	478.3	548.7	719.2	650.9	638.1	660.8	684.5	709.1	734.6	-9.5	-2.0	7.5	3.6
Εγχώριες εξαγωγές	231.6	214.8	242.9	238.1	261.4	307.2	316.7	326.6	336.8	347.5	9.7	17.5	9.4	3.1
Επανεξαγωγές	279.7	262.0	305.1	481.0	389.3	330.9	344.2	357.9	372.3	387.1	-19.1	-15.0	6.0	4.0
Προμήθειες	42.3	46.4	42.4	113.2	120.8	90.6	94.2	98.0	101.9	106.0	6.7	-25.0	18.2	4.0
2. Εισαγωγές αγαθών	2,273.3	2,120.5	2,441.6	2,692.7	2,952.0	3,107.4	3,264.0	3,429.2	3,603.4	3,787.1	9.6	5.3	10.0	5.1
Εισαγωγές καυσίμων	240.4	162.5	295.8	403.1	490.1	460.7	474.5	488.8	503.4	518.5	21.6	-6.0	29.8	3.0
3. Εμπορικό ισοζύγιο	-1,753.6	-1,642.2	-1,892.8	-1,973.5	-2,301.1	-2,469.3	-2,603.2	-2,744.7	-2,894.3	-3,052.4	16.6	7.3	10.7	5.4
4. Εμπορικό ισοζύγιο / ΑΕΠ (%)	-27.3	-23.9	-25.6	-25.0	-27.5	-27.6	-27.1	-26.9	-26.7	-26.5				
5. Αριθμός τουριστών (000ς)	2,418.2	2,303.2	2,349.0	2,470.1	2,400.9	2,411.7	2,460.0	2,509.2	2,559.3	2,610.5	-2.8	0.4	1.2	2.0
6. Έσοδα από τουρισμό (C€ εκατ.)	1,132.3	1,015.1	982.9	1,005.7	1,027.5	1,058.7	1,117.4	1,179.3	1,244.6	1,313.6	2.2	3.0	1.1	5.5
Έσοδα από τουρισμό / ΑΕΠ (%)	17.6	14.7	13.3	12.8	12.3	11.8	11.6	11.6	11.5	11.4			-5.4	-0.8
7. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	-239.4	-153.5	-368.7	-369.4	-496.4	-592.8	-621.1	-640.2	-644.1	-642.2	34.4	19.4	40.2	1.1
8. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών / ΑΕΠ (%)	-3.7	-2.2	-5.0	-4.7	-5.9	-6.6	-6.5	-6.3	-5.9	-5.6				
ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ														
1. Συναλλαγματικά αποθέματα	1,734.9	1,607.3	1,749.3	2,146.2	2,610.1	-	-	-	-	-	21.6	-	-	-
2. Συναλλαγματικά αποθέματα:														
Εισαγωγές αγαθών (αριθμός μηνών)	9.2	9.1	8.6	9.6	10.6	-	-	-	-	-	10.9	-	-	-
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών (αριθμός μηνών)	6.2	5.8	5.6	6.4	7.2	-	-	-	-	-	11.5	-	-	-
3. Συναλλαγματικά αποθέματα για κάλυψη του χρέους	63.5	50.9	40.3	38.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Συναλλαγματικές ισοτιμίες														
Δολάριο / Λίρες Κύπρου	1.6437	1.9367	2.1378	2.1572	2.1806	2.3224	-	-	-	-	1.1	1.1	4.6	-
Ευρώ / Λίρες Κύπρου	1.7382	1.7121	1.7187	1.7336	1.7368	1.7176	-	-	-	-	0.2	0.2	0.1	-
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΕΟΣ														
1. Μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος	2,732.2	3,155.5	4,343.6	5,516.8	6,164.0	-	-	-	-	-	11.7	-	-	-
2. Μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος / ΑΕΠ (%)	42.5	45.8	58.7	70.0	73.6	-	-	-	-	-	5.1	-	-	-
3. Κατά κεφαλή μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος (C€)	3,820.7	4,320.2	5,797.7	7,198.3	7,915.8	-	-	-	-	-	10.0	-	-	-
4. Ποσοστό εξυπηρέτησης δημόσιου χρέους (%)	5.7	5.6	5.2	5.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ	2002	2003	2004	Εκτιμ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	Πρόβλ.	%Δ		Μέσος Ρυθμός Ανάπτυξης / Μέσος Όρος	
				2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006	2007	03-07	08-11
1. Δημόσια έσοδα (συμπεριλαμβανομένων χορηγιών)	2,303.4	2,651.9	2,866.6	3,242.8	3,569.3	4,115.0	4,248.5	4,538.7	4,841.1	5,162.3	10.1	15.3	11.6	6.7
Δημόσια έσοδα / ΑΕΠ (%)	35.8	38.5	38.7	41.2	42.6	45.9	44.3	44.5	44.6	44.7				
2. Δημόσιες δαπάνες	2,586.6	3,098.7	3,168.5	3,433.3	3,670.3	3,979.1	4,202.5	4,491.8	4,769.6	5,085.5	6.9	8.4	6.5	6.6
Δημόσιες δαπάνες / ΑΕΠ (%)	40.3	45.0	42.8	43.6	43.8	44.4	43.8	44.0	44.0	44.1				
3. Κατανομή δαπανών	2,586.6	3,098.7	3,168.5	3,433.3	3,670.3	3,979.1	4,202.5	4,491.8	4,769.6	5,085.5				
Μισθοί	1,275.1	1,475.1	1,447.9	1,555.9	1,716.8	1,797.9	1,913.2	2,040.1	2,165.4	2,298.3	10.3	4.7	5.1	6.3
Κοινωνικές Παροχές	656.9	781.3	888.0	1,005.7	1,040.5	1,173.4	1,228.8	1,364.0	1,454.8	1,569.9	3.5	12.8		
Τόκοι	203.7	234.5	244.2	276.9	275.3	283.6	279.2	245.1	245.0	251.3	-0.6	3.0	4.9	-3.4
Μεταβιβαστικές πληρωμές	67.3	82.2	83.0	55.3	44.9	55.0	55.0	55.0	55.0	55.0	-18.8	22.5	-9.6	0.0
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	191.5	230.7	297.4	246.4	252.3	267.4	283.5	300.5	318.5	337.6	2.4	6.0	3.8	6.0
Άλλες δαπάνες	192.1	294.9	208.0	293.1	340.5	401.8	442.8	487.0	530.9	573.4	16.2	18.0	8.0	9.0
4. Δημοσιονομικό έλλειμμα (-) / πλεόνασμα (+)	-283.2	-446.8	-301.9	-190.5	-101.0	135.9	46.1	46.9	71.5	76.8	47.0	234.5		
Δημοσιονομικό έλλειμμα / ΑΕΠ (%)	-4.4	-6.5	-4.1	-2.4	-1.2	1.5	0.5	0.5	0.7	0.7				
ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ														
1. Δημόσιο χρέος	4,153.3	4,745.7	5,203.6	5,442.9	5,461.1	5,376.9	4,650.7	4,627.6	4,749.9	4,674.9	0.3	-1.5	3.2	0.2
2. Δημόσιο χρέος / ΑΕΠ (%)	64.6	68.9	70.3	69.1	65.2	60.0	48.5	45.3	43.8	40.5				
3. Κατά κεφαλή δημόσιο χρέος (CP)	5,808	6,497	6,946	7,102	7,013	6,823	5,832	5,734	5,816	5,656	-1.3	-2.7	1.2	-1.0
ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑ														
1. Συνολική ρευστότητα	8,165.2	8,494.1	8,971.6	9,884.9	11,352.8	12,876.2	-	-	-	-	14.8	-	-	-
2. Απαιτήσεις ιδιωτικού τομέα	7,904.1	8,302.0	8,843.7	9,390.8	10,901.2	13,087.0	-	-	-	-	16.1	-	-	-

